

מכללה אקדמית הדסה ירושלים

סמינר החוג להפרעות בתקשורת תשע"ה
מפגש 2: יום רביעי 11.3.15 בשעה 30:5 בקשתות 111

המקרה המפתיע של 'מוסיקאים דיסלקטים'

עתליה חי וייס

מטרת העבודה:

ידוע שמוסיקאים מתאפיינים ברגישות יוצאת-דופן לצלילים, בעוד שקשיים בתחום הפונולוגיה נחשבים כמאפיין המרכזי של אינדיבידואלים דיסלקטים. למרות ששני המאפיינים הללו מתייחסים ליכולות שונות, המתייחסות לכישורים לא-שפתיים ושפתיים בהתאמה, ישנם ממצאים רבים המעידים שכישורים אילו קשורים זה לזה. אף על פי כן, קיימים דיווחים בלתי פורמאליים שישנם מוסיקאים שהם דיסלקטים. עבודה זו שואפת להבין לעומק אניגמה זו.

שיטות:

איתרנו מוסיקאים המדווחים על קשיי קריאה בעבר ובהווה וכקבוצת ביקורת גייסנו קבוצה של מוסיקאים ללא קשיי קריאה. הנבדקים כולם היו סטודנטים או בוגרים של אקדמיה למוסיקה. שתי קבוצות המוסיקאים לא נבדלו ביניהן בגיל, בגיל תחילת לימוד נגינה ומספר שנות נגינה, וביכולות של אינטליגנציה כללית. העברנו לשתי קבוצות הנבדקים סוללת מבחנים הבודקת יכולות קריאה פונולוגיה, וגם יכולות של תפיסה וזיכרון-עבודה, פונולוגיות וצליליות.

תוצאות:

מצאנו שקבוצת המוסיקאים שהצהירו על קיומם של קשיים מתמשכים בקריאה, אכן נמצאו עם פרופיל התואם דיסלקציה על פי יכולות הקריאה, המודעות הפונולוגית והזיכרון הפונולוגי. בנוסף מצאנו שבמבחני התפיסה האודיטורית, הן לצלילים (גובה טון ומשך) והן להברות, לא נמצאו הבדלים בין המוסיקאים הדיסלקטים לקבוצת הביקורת. אך בניגוד לכך, יכולות זיכרון העבודה האודיטורי לגירויים שונים- מלודיות, מקצבים והברות, היו נמוכות מאילו של קבוצת הביקורת. מעבר לכך, בקרב קבוצת המוסיקאים הדיסלקטים, יכולות זיכרון העבודה בתחומים השונים היו בקורלציה ביניהן ובקורלציה עם מידת הדיוק בקריאה.

דיון/מסקנות:

בדיקת כלל היכולות, הם בתחום התפיסה והן בתחום זיכרון העבודה, הן לצלילים והן ליחידות פונולוגיות, איפשרה לפענח את האניגמה לגבי מוסיקאים דיסלקטים. מוסיקאים אילו הם בעלי רגישות יוצאת דופן לצלילים כפי שמצופה, אך רק במישור התפיסתי ולא במישור של זיכרון עבודה. במילים אחרות, מצאנו שבקרב המוסיקאים הדיסלקטים לא מתקיימת דיסוציאציה בין יכולות שפתיות ליכולות לא-שפתיות אלא בין יכולות תפיסתיות ליכולות של זיכרון עבודה. הממצאים תואמים גישות הטוענות שקשיים באספקטים מסויימים של זיכרון עבודה אודיטורי מהווים מחסום בסיסי לרכישה הולמת של יכולות קריאה.